

Handskrift 73. Kyrkoherde Gustaf Höijers arkiv (1849-1898)

Deposition från Norrlands Nation i Uppsala

Kyrkoherden och kontraktsprosten Gustaf Höijer föddes den 20 december 1849 i Skellefteå som son till postmästaren Anders Gustaf Höijer och hans maka Anna Fredrika Elisabeth Wallmark. Höijer avlade mogenhetsexamen vid högre allmänna läroverket i Umeå 1870 och inskrevs vid Uppsala universitets teologiska fakultet efter en termins tjänstgöring som vice kollega vid läroverket i Skellefteå. Sedan han avslutat sina teologiska studier och avlagt prästexamen inför Domkapitlet i Uppsala prästvigdes han i Linköpings domkyrka av biskop E G Bring den 26 juni 1874.

Efter korta förordnanden som pastorsadjunkt i Nora och Härnösands församlingar utnämndes han till andre komminister i Piteå landsförsamling, där han tillträdde tjänsten den 1 januari 1876. Höijer utnämndes sedan till kyrkoherde i Piteå lands- och stadsförsamling och Älvsby pastorat den 31 maj 1888. Han var predikant vid prästmötet i Härnösand 1890 med en predikan betitlad "Den andlige åkermannens tålmod". 1891 kallades han att avlägga prov för den lediga kyrkoherdetjänsten i Karlskrona men avböjde kallelsen.

När kyrkoherdebefattningen i Höijers hemförsamling Skellefteå blev ledig 1896 kallades han som fjärde provpredikant och utnämndes till kyrkoherde i pastoratet, där han tillträdde tjänsten den 1 maj 1897. Han fick endast verka som kyrkoherde i Skellefteå under kort tid, då han avled redan den 11 juni 1898. Under sin Piteåtid hade Höijer år 1895 utnämnts till kontraktsprost i Västerbottens andra kontrakt.

I juni 1876 ingick han äktenskap med Anna Lovisa Markstedt dotter till sågverksägaren Anders Markstedt och hans hustru Margareta Katarina Bystedt från Skellefteå. I äktenskapet föddes två döttrar, Ruth, född den 3 mars 1880 och Miriam, född den 24 januari 1884. Hustrun avled hastigt den 27 december 1896 i prästgården Björklunda, Öjebyn och fick inte uppleva återkomsten till hemförsamlingen. Döttrarna flyttade till Stockholm där de var bosatta till sin död.

I sin prästgöring var Gustaf Höijer känd som en god predikant som i sina predikningar använde ett enkelt språk och levande bilder. Anteckningar i hans almanackor visar att han förutom de vanliga prästerliga förrättningarna höll ett stort antal bibelförklaringar ute i byarna. Han ivrade för missionen och lekmannaverksamhet inom kyrkan. Även skolväsendet låg honom varmt om hjärtat och till dess främjande bidrog han ofta av egna medel. Han var även praktiskt lagd och ansågs vara en god organisatör förutom att han gärna trakterade olika musikinstrument och skrev små poem vid tilldragelser i den trängre familjekretsen.

Arkivalierna har ordnats i fem huvudgrupper. **Personliga handlingar**, som bl a innehåller Gustaf Höijers merithandlingar, vissa spridda räkenskaper och dagboksanteckningar. Inom denna avdelning finns också personliga handlingar med proveniens från döttrarna Ruth och Miriam. Inom avdelningen **Manuskript, koncept och egna tryckta skrifter** finns förutom Gustaf Höijers egna manuskript och teologiska anteckningar även döttrarnas utkast till levnadsteckning över sina föräldrar. Huvudgruppen **Korrespondens** innehåller även hustruns brevväxling och spridda brev till döttrarna. När det gäller **Handlingar rörande arkivbildarens verksamhet** upptas största delen av Gustaf Höijers predikningar som finns bevarande från hela hans tid som präst. Däri ingår också en svit almanackor med anteckningar om hans ämbetsförrättningar. Under rubriken **Samlingar** finns omfattande excerptsamlingar och bearbetningar som döttrarna gjort. Det rör sig om excerpts av lokalhistoriskt material i huvudsak med anknytning till Piteå- och Skellefteåbygden och samlade genealogiska uppgifter

om föräldrarnas släkt. Den samling av tidningsklipp som också ingår här har även lokalhistoriskt innehåll. Slutligen har de tryckta skrifter som ingick i arkivet ordnats under rubriken **Övrigt**.

Umeå i Forskningsarkivet den 14 oktober 1991

Enligt uppdrag

Ingegerd Marell
Arkivarie

Förteckning

Handschrift

Personliga handlingar

Betyg 1870 - 1874 (med register), skrivningar i gymnasiet 1867, 1869, studentskrivningar 1870, förordnanden och fullmakter 1874 - 1897, missiv till provpredikningar, utdrag ur domkapitelsprotokoll ang beviljade tjänstledigheter 1874 - 1881 spridda år

73:1

Räkenskaper: kassaböcker, bl a avlöningar till tjänstefolk, även spridda verifikat 1885 -1897, räkning avs Anna Markstedts lästimmar 1867, verifikat o kassaböcker avs Gustaf Höijers sterbhus samt skriftväxling i samband med boutredningen efter Gustaf Höijer. Minnesverser 1867 - 1899 spridda år. I huvudsak tillägnade hustrun vid bemärkelsedagar. Även blomsterkort, småskrifter och noter.

73:2

Dagboksanteckningar (avskrifter ur almanackor) Även Anna Markstedts spridda dagboksanteckningar 1860 - 1872. Personuppgifter ang tjänstefolk. Recept och huskurer. Handlingar ang faderns, Anders Gustaf Höijer död, kondoleanser och inbjudningar med anledning av Gustaf Höijers död och begravning. Inneh även: Tal vid fester bröllop, begravningar mm, katekisationer vid husförhör, bibelsamtal 1877-1895 spridda år, handlingar ang separatismen.

73:3

Döttrarna Ruth och Miriam Höijers personliga handlingar 1897 - 1956, spridda år. Innehåller brev till Ruth och Miriam Höijer 1897 - 1956 spridda år, även enstaka brev från Ruth Höijer i avskrift, anteckningar från resor i Sverige och Norge 1927 - 1956 spridda år, kassabok och verifikat 1951 - 1956, spridda år, dagboksanteckningar 1897 - 1899, 1945, förteckningar över aktier och matsilver, div recept och mönster, kompendium över föreläsningar i finansrätt 1908, handlingar ang Miriam Höijers begravning 1956.

73:4

Manuskript, koncept och egna tryckta skrifter

Teologiska anteckningar från studietiden u å, 1869, 1873. Koncept 1875, 1878, 1884 - 1894, u å. Manuskript och tryckta skrifter: Den andlige åkermannens tålmod, predikan vid prästmötet i Härnösand 1890, Minnesord vid komminister Gustaf Edéns jordfästning 31 juli 1890, Varde ljus och det vardt ljus, vid invigningen av Piteå hospitalskyrka 6 januari 1894. Manuskript till bibliska och kyrkohistoriska studier rörande dopet u å och manuskript till översättning av Konungarne i Israel, En liten handbok i den heliga historien av Josef Schlier, 1883, Nedteckningar från missionsmöten, prostvisitationer m m 1894 - 1896. **73:5**

Ruth och Miriam Höijers utkast till levnadsteckning över sina föräldrar och minnen från barndomen 1925 - 1945, u å. Nedteckningarna behandlar fadernsskoltid vid högre allmänna läroverket i Umeå 1860 - 1870, Uppsalatiden 1871 - 1874, Gustaf Höijers verksamhet som pastorsadjunkt i Nora 1874, hans vistelse vid Ronnebybrunn 1883, minnen från prästgårdarna i Öjebyn och Skellefteå, flyttningen till Skellefteå 1897, nedteckningar av församlingsbors och vänners minnen av Gustaf Höijer. **73:6**

Gustaf Höijer, präst i Piteå församling 1876-1897 (uppsats av Curt Carlsson byggd på Ruth och Mirjam Höijers utkast till levnadsteckning)

Korrespondens

Brev till hustrun Anna Markstedt-Höijer 1864 - 1895 spridda år, bl a från Gustaf Höijer 1868 - 1875 spridda år, 1883, enstaka brev från syskonen, från prinsessan Eugenie 1883 ang lapska missionen, telegram 1875, 1883. **73:7**

Även brev från Anna Höijer.

Brev till Gustaf Höijer 1874 - 1895, 1913 spridda år. Innehåller även telegram, bl a vid bröllopet 1876. Även avskrifter av brev från Gustaf Höijer 1882 - 1896, telegram 1897. **73:8**
Döttrarnas, Ruth och Miriam, brevväxling 1897.
Innehåller även: genealogiska anteckningar ang släkterna Höijer och Markstedt, 1937 - 1946 spridda år, u å

Brev till Ruth och Miriam Höijer 1897 - 1956.
Ingår i Handskr 73:4

Handlingar rörande arkivbildarens verksamhet

Predikningar 1871 - 1874. **73:9**

Predikningar 1875 - 1892. Lucka 1879, 1889. 1886 även diskussioner och föredrag. Här ibland provpredikan i Piteå 7/11 1875 och inträdespredikan 20/2 1876. **73:10**

Predikningar u å, 1883, 1891, 1894-1898. Delvis avskrifter och utkast till predikningar. Här ibland provpredikan i Skellefteå 17/6 1883 och inträdespredikan i Skellefteå 30/5 1897. **73:11**

Predikningar 1893 - 1898. Förteckningar över predikotexter och texter vid bibelförklaringar 1882 - 1893 spridda år, bokförteckningar 1899, u å, psalmförteckningar u å, medlemsförteckning Öjeby syförening 1890, div program. **73:12**

Tal vid fester, bröllop, begravningar mm samt katekisationer vid husförhör och bibelsamtal 1877 - 1895 spridda år.

Ingår i Handskr 73:3.

Handlingar ang separatismen, bl a skriftväxling ang Bodellisternas ansökan om att få använda de s k gamla böckerna (katekes, psalmbok och kyrkohandbok) -

Ingår i Handskr 73:3

Almanackor 1872 - 1898. Även almanackor från makarna Höjers födelseår. **73:13**

Minnesalbum till kontraktsprosten Gustaf Höjers minne af tacksamt tillgifne vänner i Piteå landsförsamling 1897. Innehåller fotografier (delvis oidentifierade) av församlingsbor. **73:14**

Samlingar

Tidningsklipp 1921 - 1953 spridda år, u å. Avser Piteåbygden, bl a Piteå stads 300-årsjubileum 1921. **73:15**

Tidningsklipp 1901 - 1956 spridda år. Bl a avs Uppsala 1901 - 1949 spridda år, frälsningsarmén u å, Axel Anderssons artiklar om gamla Skellefteå 1953 - 1956 och hans manus och brev, predikant J A Nilssons anteckningar från Norrlångträsk 1942, ang Aurora Tisell 1933 - 1934. **73:16**

Tidningsklipp 1881 - 1950-tal, spridda år. Familjenotiser. **73:17**

Excerpter och bearbetningar u å rörande Skellefteå socken. Källor: domböcker, skattelängder, kartbeskrivningar, visitationsakter och folkskolinspektörsberättelser. Tidsomfattning: c 1650 - 1904, spridda år. Materialet är till stor del ämnesordnat enligt ineliggande register. **73:18**

Excerpter och bearbetningar u å i huvudsak rörande Piteå socken och stad. Källor: mantalslängder, domböcker, husesynsinstrument, kyrkoräkenskaper, visitationshandlingar, skolrådsprotokoll, domkapitelsprotokoll, manualhandlingar och brandförsäkringshandlingar (omfattar även Umeå och Skellefteå). Tidsomfattning c 1635 - 1914 spridda år. **73:19**

Excerpter och bearbetningar u å. Huvudsakligt innehåll: avskrifter av bouppteckningar 1675 - 1892 spridda år, avskrifter ur kyrkböcker, hjälpskattelängder, mantalslängder och domböcker avs släkten Höjjer, Peter Sundström Sunnanå, Henrik Fougt, Karin Marcusdotter, Bostadius (Bösta, Umeå lf) och Maria Bertzell. Excerpter och bearbetningar ang nödåren 1867 - 1868, pesten i Stockholm 1710, Nora socken. Avskrifter ur Härnösands domkapitel ang finska flyktingar 1721 - 1809 spridda år, **73:20**

Härnösands
stifts prästmöteshandlingar 1883 - 1919 spridda år (bl a
levnadsteckningar över biskop Lars Landgren och kontraktsprost Gustaf
Höijer) och Sandbergiska samlingen.

Avskrifter och bearbetningar u å. Huvudsakligt innehåll: Umeå stad och socken, Lövånger, Burträsk, Bygdeå. Källor: mantalslängder, domböcker, Umeå högre allmänna läroverks handlingar, tidsomfattning 1650 - 1885 spridda år. Avskrifter ur lantmäteristyrelsens arkiv av Västerbotten (avvittring, brännvinsbränning mm,) 1685 - 1806 spridda år. Avskrifter ur Västerbottens domböcker av klockare 1693 - 1723 spridda år. Avskrifter ur Finska församlingens ministerialböcker 1750 - 1774, spridda år, Hedvig Eleonora församlings kyrkoräkenskaper 1665 - 1725, Härnösands domkapitels arkiv 1662 - 1898 spridda år. **73:21**

Excerpter ur dagstidningar och div tryckta skrifter, u å. Innehåll: Härnösandsposten, 1851, 1855, 1882, Skellefteå Tidning, Skellefteåbladet 1850 - 1898, spridda år, Tidningen Upsala 1870 - 1874, Västernorrlands Allehanda 1874 - 1875, Norrbottens-Posten 1875 - 1897, spridda år, Umebladet 1862 - 1869, spridda år, Norrbottens-Kuriren 1895, Norrlands-Posten 1887, Tidning för Wenersborgs stad och län 1888. Div tryckta skrifter bl a Hulphers Norrland 3, Plagemann, C J F, resor i Norrland åren 1833 - 1856, Edquist, Skolminnen, Linné, Iter Lapponicum, v Duben, Om Lappland och lapparna, Waldenström, Minnesanteckningar, Newman, Nordskånska väckelserörelsen. **73:22**

Excerpter ur domböcker u å av Skellefteå socken 1636 - 1865 spridda år. Genealogiska anteckningar ang släkterna Höijer och Markstedt 1937 - 1946 spridda år, u å. **73:23**
Ingår i Handskr 73:8.

Genealogiska anteckningar u å Innehåll: Spridda anteckningar av byarna Hökmark i Lövånger och Lund i Skellefteå, släkterna Ramstedt, Sundström, Wallmark, Häggström, Pagander, Bursell, Brandt, Furtenbach, Degerman, Burström, Holmlund, Marklund, Bureätten, Bröms och Hedström. **73:24**

Övrigt

Diverse tryckta skrifter **73:25**
Innehåll bl a: Föreningen Handarbetets vänner årsberättelse för år 1880. Brudgåfvan till kronprinsessan Victoria från medlemmar av föreningen "Handarbetets vänner", ur Tidskrift för hemmet, Stockholm 1881. Gamla Stockholm, Stockholm 1897 (Axel Lindahls fotografiäffär) Pilgrimsharpan, andeliga sånger samlade av B Wadström, Stockholm 1865. Davids psaltare , Stockholm 1872. Utdrag ur svenska kyrkohandboken att begagna vid sådana presterliga förrättningar som icke ovillkorligen skola ske i kyrka, Västerås 1874. Svenska Jerusalemsföreningens tidskrift, 1-2,1940.